

Andrzej Sikora, Michał Safjański, Janusz Gołębiowski

Zespół dw. z Przystępczością Narkotykową Wydziału Kryminalnego Biura Kryminalnego Komendy Głównej Policji

RELACJA Z DZIAŁAŃ POLICYJNYCH PROWADZONYCH W ROKU 2009 ZWIĄZANYCH Z UJAWNIANIEM I LIKWIDACJĄ UPRAW KONOPI INDYJSKICH

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010 (Dz. U. nr 143, poz. 1033 z dnia 10 sierpnia 2006 r.), w obszarze *ograniczenie podaży* zawiera kierunek dotyczący zahamowania tempa wzrostu krajowej, nielegalnej produkcji narkotyków syntetycznych, prekursorów oraz **narkotyków wytwarzanych z surowców naturalnych**.

Założenia zawarte w powyższym kierunku zostały implementowane do zatwierdzonego do realizacji w dniu 1 lipca 2008 r. „Programu resortu spraw wewnętrznych i administracji przeciwdziałania narkomanii i zwalczania przestępczości narkotykowej”, według którego policja zobligowana jest do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia produkcji środków odurzających z surowców pochodzenia roślinnego, m.in. poprzez organizację i prowadzenie w okresie lipiec-sierpień działań ukierunkowanych na ujawnianie i likwidację nielegalnych upraw konopi indyjskich i maku wysokomorfinowego.

Określony czas działań na miesiące letnie, związany jest z kwitnieniem i dojrzewaniem roślin (konopi indyjskich i maku) uprawianych na plantacjach odkrytych (gruntowych itp.) oraz ze zwiększonym popytem na otrzymywane z tych roślin narkotyki (marihuana, polska heroina) w okresie wakacyjnym, szczególnie wśród młodzieży.

W oparciu o powyższe przesłanki, na polecenie kierownictwa Komendy Głównej Policji zarządzano corocznie ogólnopolskie działania pod kryptonimem „mak-konopie”

zmierzające do ujawniania i likwidacji nielegalnych plantacji „roślin narkotycznych”.

Od początku roku 2009 jeszcze w okresie zimowym zwrócono uwagę na zwiększoną liczbę ujawnionych nielegalnych upraw konopi indyjskich. Miało to związek z wdrożeniem i wykorzystaniem przez sprawców nowych metod uprawy, pozwalających na tworzenie plantacji wewnątrz pomieszczeń lub pod tzw. osłonami.

W związku z tym, w celu właściwego zdiagnozowania skali i geografii tego zjawiska wraz z zarządzeniem działań „mak-konopie” w dotychczasowej formie, kierownictwo Komendy Głównej Policji poleciło komendantom wojewódzkim policji gromadzenie danych o ujawnionych nielegalnych uprawach i ich sprawcach w skali całego roku 2009 w oparciu o specjalnie przygotowany formularz.

Na podstawie nadesłanych do Wydziału Kryminalnego Biura Kryminalnego Komendy Głównej Policji materiałów wynika, że w wymienionym okresie zostało zlikwidowanych ogółem 389 plantacji konopi indyjskich, w tym 191 upraw gruntowych, 73 plantacje w pomieszczeniach zaadaptowanych (szklarnie, wiaty, opuszczone budynki gospodarcze itp.) oraz 125 plantacji w pomieszczeniach mieszkalnych. Ogółem zatrzymano 373 podejrzanych. Łączny areal nielegalnych upraw konopi wyniósł 31.246,07 m². Zabezpieczono ponad 88.640 sztuk roślin konopi.¹

¹ Dane nie zawierają informacji na temat upraw zlikwidowanych przez CBS KGP, które w roku 2009 ujawniło i zlikwidowało 33 uprawy konopi indyjskich z czego 28 wewnętrznych i 5 zewnętrznych. Zabezpieczyło 9287 roślin.

Wykaz zlikwidowanych plantacji konopi indyjskich w rozbiu na poszczególne jednostki policji, charakter miejsca, w któ-

rych ujawniono wspomniane plantacje oraz liczbę podejrzanych o prowadzenie wymienionego procederu przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Zestawienie ogólne zlikwidowanych plantacji konopi indyjskich.

KWP/KSP	Ogółem	Uprawa gruntowa	Pomieszczenie zaadaptowane	Pomieszczenie mieszkalne	Podejrzani
KSP	21	13	5	3	17
woj. dolnośląskie	28	13	1	14	26
woj. kujawsko-pomorskie	9	8	1	0	1
woj. lubelskie	35	25	2	8	19
woj. lubuskie	17	7	5	5	11
woj. małopolskie	37	19	8	10	32
woj. mazowieckie	14	9	4	1	11
woj. opolskie	16	5	5	6	22
woj. śląskie	39	18	2 (+1- kontrola drogowa)	18	38
woj. świętokrzyskie	19	14	1	4	18
woj. łódzkie	31	16	5	10	28
woj. warmińsko-mazurskie	17	6	5	6	13
woj. wielkopolskie	30	20	3	7	39
woj. zachodniopomorskie	15	1	8	6	27
woj. pomorskie	8	2	2	4	9
woj. podlaskie	15	5	5	5	16
woj. podkarpackie	38	10	10	18	46

Największą liczbę plantacji konopi indyjskich zlikwidowano w województwie śląskim – ogółem 39, w tym 18 funkcjonowało w pomieszczeniach mieszkalnych, 2 w pomieszczeniach zaadaptowanych i 1 ujawniona w trakcie kontroli drogowej (przewóz sadzonek), 18 stanowiło uprawy gruntowe. Zatrzymano 38 osób. W województwie podkarpackim ujawniono 38 plantacji. W tym przypadku podział plantacji ujawnionych przedstawia się następująco: 10 upraw gruntowych, 18 w pomieszczeniach mieszkalnych, 10 w pomieszczeniu zaadaptowanym. Zatrzymano 46 sprawców. W województwie małopolskim zlikwidowano 37 plantacji, w tym 19 upraw gruntowych, 8 upraw w pomieszczeniach zaadaptowanych i 10 w pomieszczeniach mieszkalnych. Zatrzymano 32 sprawców.

Najmniejszą liczbę plantacji ujawniono w województwie pomorskim – 8; 2 uprawy gruntowe, 2 w pomieszczeniach zaadaptowanych i 4 w pomieszczeniach mieszkalnych. Zatrzymano 9 podejrzanych. W województwie kujawsko-pomorskim ujawniono 9 plantacji. 8 z nich stanowiły uprawy gruntowe, 1 funkcjonowała w pomieszczeniach zaadaptowanych. Nie ujawniono plantacji funkcjonującej w pomieszczeniach mieszkalnych. Zatrzymano 1 sprawcę.

Największą liczbę plantacji gruntowych (25) ujawniono w województwie lubelskim. Najmniej plantacji w tej kategorii ujawniono w województwie pomorskim.(8)

Najwięcej plantacji w pomieszczeniach zaadaptowanych ujawniono w województwie podkarpackim (10), najmniej

w województwach dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, i świętokrzyskim (1)

Największa liczba plantacji w pomieszczeniach mieszkalnych ujawniona została w województwach podkarpackim i śląskim (18). W województwie kujawsko-

pomorskim, w tej kategorii nie ujawniono żadnej plantacji.

W województwie podkarpackim zatrzymano 46 sprawców. Jest to największa liczba podejrzanych w tej kategorii. W województwie kujawsko-pomorskim zatrzymano 1 osobę.

Tabela 2. Zlikwidowane plantacje w województwach z podziałem na miejsce ujawnienia.

Województwo/KSP	Liczba zlikwidowanych plantacji ogółem	Teren miejski KMP/KRP	Teren wiejski KPP
KSP	21	11	10
woj. dolnośląskie	28	14	14
woj. kujawsko-pomorskie	9	1	8
woj. lubelskie	35	12	23
woj. lubuskie	17	4	13
woj. małopolskie	37	11	26
woj. mazowieckie	14	5	9
woj. opolskie	16	1	15
woj. śląskie	39	19	20
woj. świętokrzyskie	19	0	19
woj. łódzkie	31	23	8
woj. warmińsko-mazurskie	17	4	13
woj. wielkopolskie	30	7	23
woj. zachodniopomorskie	15	3	12
woj. pomorskie	8	5	3
woj. podlaskie	15	6	9
woj. podkarpackie	38	30	8

Rozpatrując kwestię zlikwidowanych plantacji konopi indyjskich pod kątem miejsca ich ujawnienia (teren wiejski i zurbanizowany), zagadnienie przedstawia się następująco. Na terenie wiejskim najwięcej plantacji ujawniono w województwie małopolskim (26). Kolejne województwa to: lubelskie i wielkopolskie (23). Na terenie województwa pomorskiego ujawniono 3 plantacje. W województwach: podkarpac-

kim, łódzkim i kujawsko-pomorskim ujawniono po 8 plantacji.

Mając na uwadze ujawnione plantacje na terenie zurbanizowanym, należy stwierdzić, że na terenie województwa podkarpackiego ujawniono największą liczbę plantacji (30). Kolejne województwa, pod względem miejsca i liczby ujawnionych plantacji, to województwa łódzkie (23) i śląskie (19).

Tabela 3. Liczba zlikwidowanych plantacji konopi indyjskich z wyodrębnieniem powiatów.

Województwo/ KSP	Liczba zlikwidowanych plantacji ogółem	Liczba powiatów ogółem	Powiaty, na terenie których zlikwidowano plantacje	Ogółem
KSP	21	16	KRP II, KRP III, KRP IV, KRP V(2), KRP VII, Komisariat Kolejowy Policji, KRP Otwock(2), KRP Legionowo, (7) KRP M. Mazowiecki, KRP Piasечно (4), KRP Wołomin, KP Zielonka, Pruszków	13
woj. dolnośląskie	28	26 (w tym 3 grodzkie)	Wrocław (7), Legnica (4), Jelenia Góra (3) Bolesławiec (2), Głogów, Jawor, Kłodzko (2) Lubań(2), Ząbkowice Śl., Zgorzelec(3) Kamienna Góra	11
woj. kujawsko-pomorskie	9	23 (w tym 4 grodzkie)	Rypin (2), Bydgoszcz, Brodnica, Sępólno Krajeńskie, Aleksandrów Kujawski, bdb-3	5
woj. lubelskie	35	24(w tym 4 grodzkie)	Biała Podlaska (2), Biłgoraj, Janów Lubelski (2) Radzyń Podlaski, Hrubieszów, Kraśnik (2), Lublin (3), Łuków, Łęczna, Puławy(2) Świdnik, Zamość, Parczew, Lubartów, bdb-15	14
woj. lubuskie	17	14 (w tym 2 grodzkie)	Żary (4), Międzyrzec, Wschowa, Żagań(2) Zielona Góra (2), Szprotawa (2), Ślubice (2), Gorzów Wielkopolski (2), Nowa Sól	9
woj. małopolskie	37	22 (w tym 3 grodzkie)	Gorlice, Olkusz (4), Wieliczka (3), Kraków(2) Brzesko (3), Wadowice, Nowy Sącz (2), Bochnia, Sucha Beskidzka (2), Tarnów (6) Zakopane, Chrzanów 4), Myślenice(2) Oświęcim (2)Gorlice, Dąbrowa Tarnowska	16
woj. mazowieckie	14	28 (bez podległych KSP)	Siedlce (3), Rawa Mazowiecka, Ostrołęka, Ciechanów, Grójec, Mława(2) Białobrzegi, Maków Mazowiecki, Płock, Sokołów Podlaski, Żyrardów	11
woj. opolskie	16	12 (w tym 1 grodzki)	Namysłów(3), Nysa (3), Kędzierzyn Koźle(2) Opole, Kluczbork (3), Krapkowie, Prudnik Brzeg, Strzelce	10
woj. śląskie	39	36 (w tym 19 grodzkich)	Zabrze (2), Wodzisław Śląski, Myszków, Myszków, Racibórz, Katowice, Jaworzno, Bielsko Biała (6), Będzin (3),Cieszyn (2), Częstochowa (3), Gliwice (2), Lubliniec (2), Pszczyna, Ruda Śląska (2), Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Zawiercie, Żory, Żywiec (3)Świętochłowice, Jastrzębie Zdrój Kłobuck	23
woj. świętokrzyskie	19	14 (w tym 1 grodzki)	Ostrowiec Św.,(3), Opatów (3), Sandomierz (4), Staszów (4), Włoszczowa, Końskie (2), Kazimierza Wielka, Pińczów	8

Województwo/ KSP	Liczba zlikwidowanych plantacji ogółem	Liczba powiatów ogółem	Powiaty, na terenie których zlikwidowano plantacje	Ogółem
woj. łódzkie	31	24 (w tym 3 grodzkie)	Łódź -KMP (9), Łowicz, Piotrków Tryb.(2), Skierniewice(2), Bełchatów, Zgierz, Sieradz, Rawa Mazowiecka, bdb-13	8
woj. warmińsko- mazurskie	17	21 (w tym 2 grodzkie)	Elbląg (4), Kętrzyn (2), Węgorzewo, Olecko, (3) Mrągowo, Działdowo (4),Ełk (2)	7
woj. wielkopol- skie	30	34 (w tym 4 grodzkie)	Poznań (3), Piła (3), Jarocin, Konin (3) Gniezno (3), Kościan, Ostrów Wlkp., Pleszew (2), Rawicz, Złotów, bdb-11	10
woj. zachodnio- pomorskie	15	21 (w tym 3 grodzkie)	Łobez (2),Gryfice,(2)Szczecin (2), Chociwiel, Stargard Szczeciński (2), Kamień Pomorski, Wałcz, Darłowo, Świnoujście, Koszalin, Goleniów	11
woj. pomorskie	8	20 (w tym 4 grodzkie)	Gdynia (2), Gdańsk, Sopot, Tczew, Kartuszy, Pruszcz, Słupsk	7
woj. podlaskie	15	17 (w tym 4 grodzkie)	Białystok (5), Bielski Podlaski (4), Łomża, Hajnówka, Augustów, Sejny, Sokółka (2)	7
woj. podkarpackie	38	25 (w tym 4 grodzkie)	Przeworsk,(2) Rzeszów (8), Krosno, Jasło, Przemyśl, Brzozy (2), Leżajsk (3), Łańcut(2), Mielec,(4), Nisko (4), Robczyce, Ustrzyki Dln Jarosław (3), St. Wola (2),Sanok, Dębica	16

Na terenie województwa śląskiego zlikwidowano plantacje w 23 powiatach na ogólną liczbę 36. Jest to największa liczba powiatów, na terenie których zlikwidowano plantacje, biorąc pod uwagę ogólną liczbę powiatów województwa.

W województwach podkarpackim i małopolskim zlikwidowano plantacje w 16 powiatach na analogicznie 25 i 22. W województwie kujawsko-pomorskim w 5 po-

wiatach na 23 istniejące, zlikwidowano plantacje konopi indyjskiej. Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego odnotowano najmniejszą liczbę powiatów, w których ujawniono i likwidowano plantacje konopi indyjskich. W województwach podlaskim (17 powiatów) i warmińsko-mazurskim (21 powiatów) ujawniono plantacje na terenie 7 powiatów.

Tabela 4. Zlikwidowane plantacje konopi indyjskich z podziałem na wiek podejrzanych.

Województwo/ KSP	Zlikwidowane plantacje ogółem	Przedział wiekowy podejrzanych (lata)					
		do 17	18 -21	22- 30	31-50	pow. 51	nieusta- lony
KSP	21	3	4	2	5	2	11
woj. dolnośląskie	28	2	9	10	2	1	4
woj. kujawsko-pomorskie	9			1			4
woj. lubelskie	35	2	3	8	3	3	3
woj. lubuskie	17	1	6		2	1	7
woj. małopolskie	37	4	15	7	2	1	13
woj. mazowieckie	14	3	2	1	4	1	5

Województwo/ KSP	Zlikwidowane plantacje ogółem	Przedział wiekowy podejrzanych (lata)					
		do 17	18 -21	22- 30	31-50	pow. 51	nieusta- lony
woj. opolskie	16		5	6	8	2	
woj. śląskie	39	4	13	12	5	2	5
woj. świętokrzyskie	19	2	4	3	6	3	3
woj. łódzkie	31	3	8	7	4	2	15
woj. warmińsko-mazurskie	17	1	4	6	2		4
woj. wielkopolskie	30	1	2	9	4	1	21
woj. zachodniopomorskie	15	2	2	9	5	2	1
woj. pomorskie	8	-	-	5	3		1
woj. podlaskie	15	2	6	5	1	1	1
woj. podkarpackie	38	4	17	18	4	2	
Ogółem	389	32	100	100	60	24	98

Ogółem, w związku ze wspomnianym procederem zatrzymano 414 osób. Najwięcej, bo po 100 osób plasuje się w przedziałach wiekowych 18-21 i 22-30 lat. Najmniej w przedziale powyżej 51 lat – 24 osoby.

W przedziale wiekowym do 17 lat zatrzymano 32 osoby. Największą liczbę osób w tej kategorii wiekowej (4), zatrzymano w województwach podkarpackim, małopolskim i śląskim. Najmniej, po 1 osobie, zatrzymano w województwach lubuskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim. W województwach pomorskim i kujawsko-pomorskim nie zatrzymano żadnej osoby w tej kategorii wiekowej.

W przedziale wiekowym 18-21 lat zatrzymano 100 osób, z czego najwięcej w województwie podkarpackim – 17. Następne województwa to: małopolskie i śląskie, analogicznie 15 i 13 osób. Najmniej w województwach wielkopolskim i zachodniopomorskim – po 2 osoby. W województwach pomorskim i kujawsko-pomorskim nie zatrzymano żadnej osoby w tej kategorii wiekowej.

W przedziale wiekowym 22-30 lat zatrzymano także 100 osób, z czego najwięcej – 18 zatrzymano w województwie podkarpackim, a najmniej w województwach mazowieckim i kujawsko-pomorskim - po 1.

W przedziale wiekowym 31-50 lat zatrzymano ogółem 60 osób. Największą liczbę osób zatrzymano w województwie opolskim (8), a najmniej (1 sprawcę) zatrzymano w województwie podlaskim. 2 sprawców w tej kategorii wiekowej za-

trzymano w województwach dolnośląskim, lubuskim, małopolskim i warmińsko-mazurskim. W woj. kujawsko-pomorskim nie zatrzymano osób w tej kategorii wiekowej.

W wieku powyżej 51 lat zatrzymano 24 osoby. Najwięcej, po 3 osoby, zatrzymano w województwach lubelskim i świętokrzyskim. W województwach dolnośląskim, lubuskim, małopolskim, mazowieckim, wielkopolskim i podlaskim zatrzymano po 1 sprawcy. Nie zatrzymano natomiast ani jednego sprawcy w tej kategorii wiekowej w województwach kujawsko-pomorskim, warmińsko-mazurskim i pomorskim.

Najstarszym z zatrzymanych był 85-letni mieszkaniec województwa śląskiego. Najmłodszym - 14 letni uczeń szkoły podstawowej zatrzymany na terenie woj. podkarpackiego.

Podsumowując należy uznać, że uprawa konopi indyjskich stała się zjawiskiem całorocznym – uprawy ujawniono i likwidowano we wszystkich miesiącach roku 2009. Na terenach o dużym stopniu zurbanizowania większość ujawnionych plantacji mieściła się w pomieszczeniach mieszkalnych i użytkowych, zaadaptowanych do prowadzenia tego typu upraw. Natomiast w województwach tradycyjnie rolniczych (m.in. woj. lubelskie, małopolskie, świętokrzyskie) odnotowano dużą liczbę plantacji gruntowych. Na podstawie geografii zlikwidowanych upraw przyjąć nale-

ży, że jest to zjawisko powszechne, występujące na obszarze całego kraju.

Mając na uwadze liczbę ujawnionych plantacji w skali kraju (389), należy uznać, że uprawa konopi indyjskich stanowi istotne źródło zaopatrzenia w substancje narkotyczne, zarówno dla własnych potrzeb, jak również dla zaspokojenia potrzeb lokalnego rynku narkotykowego. Powyższy wniosek potwierdza fakt, że wśród wszystkich rodzajów narkotyków zabezpieczonych w roku 2009 przez policję najczęściej stano-

wiła marihuana, której łącznie było ponad 860 kg (dane z CBS KGP). „Popularność” narkotyku otrzymywanego z konopi indyjskich oraz dostępność do narzędzi wykorzystywanych do prowadzenia własnych upraw (głównie za pośrednictwem zakupów przez Internet gwarantujących pełną anonimowość) upoważnia do stwierdzenia, że zjawisko nielegalnej uprawy konopi indyjskich w Polsce będzie się systematycznie nasilało.